

УДК 336.2
DOI 10.33111/sedu.2019.45.067.076

*Олійник Алла Юріївна**

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Анотація. У статті виконано комплексне дослідження системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку. У якості об'єкта фінансового забезпечення в контексті інноваційного розвитку обрано інновації. Звернуто увагу на сутнісні характеристики фінансового забезпечення, фінансування та інвестування. Виокремлено підходи до структуризації джерел фінансування інновацій та визначення інвестицій в контексті інноваційного розвитку. Наведено класифікаційні ознаки інвестицій та обґрунтовано їх місце в системі фінансового забезпечення інноваційного розвитку.

Ключові слова: фінансове забезпечення; інноваційна діяльність; фінансування; інвестиції; інноваційний розвиток.

Вступ. Сучасне суспільство ставить все більше вимог до суб'єктів бізнесу. Зокрема, усе більшого значення набувають сутнісні аспекти та структурні компоненти інноваційного розвитку. Адже, для того, щоб залишатися конкурентоспроможним на національному та міжнародному рівні, бізнес мусить залишатися інноваційним. Крім того, на практиці виникає необхідність систематичної активізації інноваційної діяльності підприємства та, як наслідок, посилення інноваційного розвитку національної економіки. Відповідно, у теоретичному аспекті, особливої актуальності набуває формування концептуальних характеристик системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку.

У науковій літературі присутні різні погляди на трактування фінансування, що слугує підтвердженням багатоаспектності даного поняття. Так, трактування фінансування як мобілізації підприємством необхідних для виконання поставлених перед ним планових завдань фінансових ресурсів; комплексу заходів щодо формування та обслуговування капіталу підприємства передбачає його розгляд на мікро рівні. На рівні конкретного суб'єкта господарювання фінансування визначається, як одержання суб'єктом підприємницької діяльності конче потрібних грошових коштів, необхідних для здійснення процесу діяльності. Тому фінансування можна розглядати як процес забезпечення фінансовими ресурсами всього господарства країни, регіонів, підприємств, підприємців, громадян, а також різноманітних економічних програм і видів економічної діяльності, який здійснюється у вигляді асигнувань із власних, внутрішніх та зовнішніх джерел (кредиту, допомоги із-за кордону, внесків інших осіб).

* Олійник Алла Юріївна - аспірантка кафедри корпоративних фінансів і контролінгу ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» 072_alla@ukr.net

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є систематизація поглядів вітчизняних та зарубіжних фахівців щодо сутнісних та структурних характеристик фінансового забезпечення в контексті інноваційного розвитку на мікро- та на макро- рівні. В контексті дослідження зосереджено увагу на диференціації суті та ознак фінансування інновацій, фінансового забезпечення інноваційного розвитку та інвестицій, націлених на посилення інноваційної активності.

Результати. Поряд із фінансуванням в економічній літературі поширене поняття фінансового забезпечення як сукупність економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів та організаційно-управлінських принципів, методів і форм їх впливу на соціально-економічну та еколого-безпекову життєдіяльність.

Фінансове забезпечення діяльності можна розглядати з позиції реалізації неперервного характеру відтворювальних процесів за рахунок власних та залучених фінансових ресурсів з відокремленням механізму фінансового забезпечення, формування структури капіталу, планування і бюджетування та балансування грошових потоків і форм розрахунків.

Фінансове забезпечення інноваційного розвитку економіки слід розуміти як сукупність економічних відносин, що формуються з приводу наявності пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів, а також організаційно-управлінських та соціально-економічних принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інноваційну діяльність.

У контексті нашого дослідження підтримуємо визначення фінансового забезпечення інноваційної діяльності як комплексу методів та важелів впливу на інноваційну діяльність, що реалізуються в різних формах через відповідну систему фінансування. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності передбачає реалізацію заходів із залучення необхідного обсягу фінансових ресурсів для фінансування нововведень підприємства. Основним завданням фінансового забезпечення є прийняття рішень щодо визначення джерел ресурсів фінансування інноваційної діяльності, формування необхідних їх обсягів та оптимізації.

Загалом в економіці попит на фінансові ресурси та їх пропозиція взаємно зрівноважуються, інвестиції здійснюються за рахунок заощаджень згідно з теорією загальної рівноваги ($I=S$). Проте на практиці темпи інфляції, розмір процентних ставок та коливання валютного курсу істотно впливають на реальну вартість фінансових активів і напрям руху фінансових ресурсів, оскільки зі зростанням невизначеності (ризик) обсяги ринку фінансових ресурсів загалом скорочуються.

Для вирішення завдань нашого дослідження приймаємо, що базовою є класифікація за джерелами мобілізації фінансових ресурсів у межах якої поряд з власними коштами звернемо увагу на кредитування та інвестування. Вказані джерела створюють фінансові ресурси, які дають змогу реалізувати нестандартні проекти для формування додаткового прибутку. Відповідно до потреб інноваційного процесу в межах підходів звернемо увагу на джерела фінансування інновацій (табл. 1).

Таблиця 1

ПІДХОДИ ДО СТРУКТУРИЗАЦІЇ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ

Підхід	Узагальнена структура джерел фінансування	Засновано на працях авторів/джерелі
1. За походженням відносно інноватора	Власні (внутрішні та зовнішні), позичені (внутрішні та зовнішні)	Т. В. Майорова
	Власні джерела, короткострокова і довгострокова заборгованість	О. Г. Мендрул
	Власні кошти, державне фінансування, кредит	І. В. Мовчан
	Власні кошти, залучені кошти, позичкові кошти	О. В. Гаращук
	Власні фінансові ресурси інвестора, позичкові фінансові кошти інвестора, залучені фінансові кошти інвестора, бюджетні інвестиційні асигнування, безоплатні та благодійні внески, пожертвування організацій, підприємства і громадяни	Ст. 10 ЗУ «Про інвестиційну діяльність»
2. За рівнем централізації	Державні ресурси, ресурси підприємств	В. Папп, Г. Досі
	Фінансування з державних інституцій, альтернативне фінансування інновацій	Л. Мело, М. Рапіні
	Кошти Державного бюджету України та місцевих бюджетів; власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ; власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності; кошти (інвестиції) будь яких юридичних і фізичних осіб; інші джерела, не заборонені законодавством України	Ст. 18 ЗУ «Про інноваційну діяльність»
3. За специфікою акумулювання	Ощадні та кредитні ресурси	О. В. Люта, А. Г. Бухтіарова
	Корпоративний та приватний капітал	П. Фулгієрі, М. Севілір, С. Гросман, О. Харт
4. За рівнем впровадження інноваційної ідеї	Венчурний капітал, банківські позики, власний дохід	Б. Зідер
	Фінансові ресурси дослідників, фінансові ресурси інноваторів	Е. Еванс, Р. Буріт, Дж. Гутрі
	Венчурне фінансування, бізнес-ангели, первинне розміщення акцій за відкритою підпискою, власний капітал	К. Агар
	R&D інвестиції (в дослідження та розвиток), інші інноваційні інвестиції в економіку	Х. Бронвин, К. Ероу, Р. Нельсон

Джерело: складено автором на основі [1–4].

В основі підходу за походженням відносно інноватора лежить умовний поділ джерел фінансування на ті, що належать суб'єктам інноваційної діяльності та такі, які не належать їм. Доцільність класифікації пов'язана з відмінними умовами залучення ресурсів, різним ступенем ризику та ефективністю їх застосування в окремому випадку впровадження інновації. Часто інновації мають цільовий характер, що вимагає їх регулювання на рівні держави. Вважаємо за доцільне розглянути підхід за рівнем централізації джерел фінансування інновацій. Під державним ресурсом розуміємо кошти Державного бюджету України та місцевих бюджетів, власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних

фінансово-кредитних установ. У випадку локального характеру інновацій або відсутності можливості залучення державного ресурсу використовують їх альтернативне фінансування. Альтернативою виступають власні кошти суб'єктів інноваційної діяльності та кошти інших фізичних та юридичних осіб.

Залучення фінансових ресурсів будь-якого походження неможливо без їх акумулювання. За специфікою акумулювання джерела фінансування можна умовно поділити на ощадні та кредитні. Слід зазначити їх взаємозалежність, зокрема основою кредитування є накопичений (заощаджений) кредитний ресурс. Метою заощадження є отримання позитивного ефекту в майбутньому. Привабливість інновації для фінансування з різних джерел залежить від численних факторів, зокрема варто врахувати етап та ризики впровадження інноваційної ідеї. На етапі формування дослідження доцільно застосувати власний капітал дослідницької установи. Інвестиції в дослідження та розвиток є ризиковими, проте за позитивного результату вони передбачають значний прибуток. У разі ефективності досліджень доцільно залучити фінансові ресурси інноваторів, джерелами фінансування можуть слугувати банківський кредит, венчури та бізнес-ангели.

Бізнес-ангели — це особи, які здійснюють інвестиції у перспективні підприємства, а також забезпечують їх власною мережею контактів та досвідом. Інвестиції бізнес-ангелами здійснюються в обмін на цінні папери фірми, рідше — у формі займу, який можна конвертувати або у вигляді гарантій. Для багатьох бізнес-ангелів джерелом доходу є кошти, отримані від продажу заснованого ними бізнесу; саме тому динамічне підприємницьке середовище є важливим фактором появи бізнес-ангелів. Як правило, бізнес-ангели інвестують від \$30 тис. — \$300 тис. до \$1–2 млн (за умови синдікованих угод, які включають декілька ангелів або ангелів, які інвестують через фонд спільного інвестування) [5]. Угоди, укладені бізнес-ангелами, менші за угоди, укладені за участі традиційного венчурного капіталу, але відбуваються на більш ранніх стадіях розвитку інноваційного підприємства. Як правило, бізнес-ангели є досвідченими успішними бізнесменами, що прагнуть вкладати доволі значні кошти не в благодійні акції, а в проекти, які можуть позитивно змінити не лише певну компанію, а й суспільство в цілому. Вкладення коштів бізнес-ангели вважають ризикованою, однак вельми перспективною приватною інвестицією, що відповідає їхнім уподобанням і не підлягає широкому розголошенню. Саме тому не існує систематизованої статистики і звітності з діяльності бізнес-ангелів, хоча деякі приклади стають відомими діловій і науковій громадськості. Один з таких яскравих прикладів пов'язаний з діяльністю одного з відомих американських бізнес-ангелів, засновника реформаторської партії Росса Перо (Ross Perot, 1930 р.н.), який балотувався на посаду президента країни в 1992 р. і 1996 р. і посів на цих виборах почесне третє місце, забезпечивши перемогу Б. Клінтону, оскільки відібрав значну частку голосів у його конкурентів.

Р. Перо у другій половині минулого століття став видатним підприємцем-мільярдером, засновником (1962 р.) і власником відомої компанії з обробки даних EDS (Electronic Data Systems), яку продав у 1984 р. корпорації General Motors за \$2,5 млрд. В цей період він був членом Ради директорів іншої американської корпорації General Electric — одного з лідерів світового високотехнологічного

бізнесу. Саме в цей час компанія Apple потрапила у скрутне фінансове становище і її керівник Стів Джобс звернувся до корпорацій AT&T, General Electric і навіть Coca Cola з пропозиціями про партнерство. Із зазначених компаній на пропозицію відгукнулась лише GE: Дж. Уелч відрядив на переговори саме Р. Перо. На жаль, переговори виявились невдалими, а фінансова ситуація в Apple продовжувала погіршуватися, що стало причиною звільнення С. Джобса з посади президента 31 травня 1985 р.

Як відомо, після цього С. Джобс створив нову компанію NEXT у складі п'яти своїх колег з Apple. Нова компанія також відчувала нестачу фінансових ресурсів і намагалась знайти їх за допомогою демонстрації по телебаченню документального фільму про NEXT під назвою «The Entrepreneurs» («Підприємці»). Р. Перо побачив цей фільм, який справив на нього величезне враження, насамперед, завдяки підприємливості С. Джобса та його багатій уяві. Він згадав молоду людину, з якою познайомився під час минулорічної перевірки GE благонадійності Apple в якості об'єкта для інвестицій і зв'язався з С. Джобсом наступного дня.

С. Джобс з великим нетерпінням очікував тиждень, щоб не видати своєї зацікавленості. Під час переговорів з Р. Перо С. Джобс майстерно ухилявся від питань про прогнозовані доходи і прибутки NEXT, замість чого співбесідник отримував яскравий опис концепцій становлення нових технологій, їх впливу на добробут суспільства, цінностей компанії. Перо фактично запропонував С. Джобсу чек без зазначення суми. Врешті-решт С. Джобс запропонував Р. Перо частку 16 % в компанії за \$20 млн і він погодився. На критику на свою адресу з приводу інвестиції, зробленої під впливом емоцій цей техаський підприємець неодмінно відповідав так: «Я вкладаю гроші в якість». Така позиція є типовою для більшості бізнес-ангелів [6; 7].

Бізнес-ангелів прийнято поділяти за ступенем участі в менеджменті компанії на активних та пасивних; за наявністю попереднього інвестиційного досвіду — на новачків та досвідчених. Останнім часом все більша кількість інвестицій здійснюється через мережі бізнес-ангелів, які об'єднують фінансові та інформаційні ресурси бізнес-ангелів для кращої оцінки потенційних об'єктів інвестування, а також участі в синдигованих угодах для отримання доступу до різноманітних галузей. Альтернативою бізнес-ангелам є фінансування за рахунок корпоративного венчурного капіталу, під яким розуміють вкладення коштів в інноваційні підприємства нефінансовими компаніями. Основними шляхами заохочення великих підприємств вкладати кошти в маленькі інноваційні фірми є податкові пільги, партнерства за участі публічних установ з суттєвим фінансуванням останніх, створення адміністративних структур, які полегшують розвиток нових ідей. Так, досить розповсюдженою є практика державно-приватного партнерства, яка передбачає спільну участь держави та бізнесу в створенні та фінансуванні венчурних фондів. Кошти в такі змішані (гібридні) фонди можуть направлятися з бюджету напряму, однак, частіше для цього створюються так звані фонди фондів. Бюджетні вкладення в приватно-державні фонди, як правило, здійснюються у формі дольових інвестицій, але можуть використовуватися і інші інструменти, перш за все довгострокові субординовані позики. Такі позики звичайно надаються не

одразу при організації фонду, а вже при фінансуванні ним конкретних інноваційних проєктів, що суттєво підвищує ефективність використання бюджетних коштів.

Джерела фінансування інновацій мають різноманітну природу та походження, що надало змогу сформувати різні за характером підходи до їх систематизації. Однією з пріоритетних вважаємо кредит, який є гнучким та варіативним. Паралельно із цим поширення набувають інвестиції, що підтверджує необхідність їх розгляду поряд із кредитом.

У теоретичному аспекті термін «інвестиції» походить від латинського «investio», що означає «одягаю», тобто це довготермінові вкладення капіталу в різні сфери та галузі народного господарства всередині країни та за її межами з метою привласнення прибутку [8]. Для поглиблення розуміння інвестування, нами узагальнено погляди на сутність категорії «інвестиції» (табл. 2).

Таблиця 2

ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ КАТЕГОРІЇ «ІНВЕСТИЦІЇ»

Автори	Інвестиції
	<i>Звужений підхід (отождествлення інвестицій з капіталовкладеннями)</i>
К. Макконнел і С. Брю	- це витрати на будівництво нових заводів, на верстати і устаткування з тривалим терміном служби; витрати на виробництво і нагромадження засобів виробництва, збільшення матеріальних запасів...
К. Еклунд	- ті економічні ресурси, які направляються на збільшення реального капіталу суспільства, на розширення або модернізацію виробничого апарату. Це може бути пов'язано із придбанням нових машин, будівель, транспорту, а також із будівництвом доріг, мостів і інших інженерних споруд...
	<i>Систематичний підхід (інвестиції ширші за капіталовкладення)</i>
Ф. Візер, К. Менгер	- розуміння „інвестицій” ґрунтується на концепції „зобов'язування”, згідно з якою інвестиції самі собою не мають цінності, вона їм „ставиться в обов'язок” економічним результатом, який одержують при їхньому застосуванні
	<i>Постдепресійний підхід (на уроках Великої Депресії)</i>
Дж. Кейнс	- це витрати підприємства на купівлю інвестиційних товарів, тобто таких, які збільшують запас капіталу
Й. Шумпетер	- ухвалення рішення про купівлю права на дохід
	<i>Накопичувальний підхід (інвестиції, як вкладення основного капіталу з метою його збільшення)</i>
У. Шарп	- „інвестувати” означає: розлучитися з грошима сьогодні, щоб отримати велику їх суму в майбутньому
Б. Грехем	- це операція, яка після ретельного аналізу припускає збереження основного капіталу і задовільний дохід
	<i>Теорійний підхід (з точки зору різних теорій)</i>
Фінансова теорія	- це всі види активів (коштів), що вкладаються у господарську діяльність з метою отримання доходу
Економічна теорія	- видатки на створення, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння основного капіталу, а також не пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, оскільки зміни у товарно-матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал.

Закінчення табл. 2

Автори	Інвестиції
	Рівневий підхід
Макроекономіка	- частка ВВП, яка не споживається в поточному періоді і забезпечує приріст капіталу в економіці
Мікроекономіка	- трактуються як процес створення нового капіталу (засобів виробництва і людського капіталу).
	Законодавчий підхід
Закон України «Про інвестиційну діяльність»	- це всі види майнових і інтелектуальних цінностей, які вкладуються в об'єкти підприємницької і інших видів діяльності, в результаті якої утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

Джерело: складено на основі [9; 10]

Кожне із визначень характеризує певний аспект інвестування, що підтверджує можливість здійснювати інвестиції в різноманітних формах. Інвестиції класифікуються за багатьма ознаками (рис. 1).

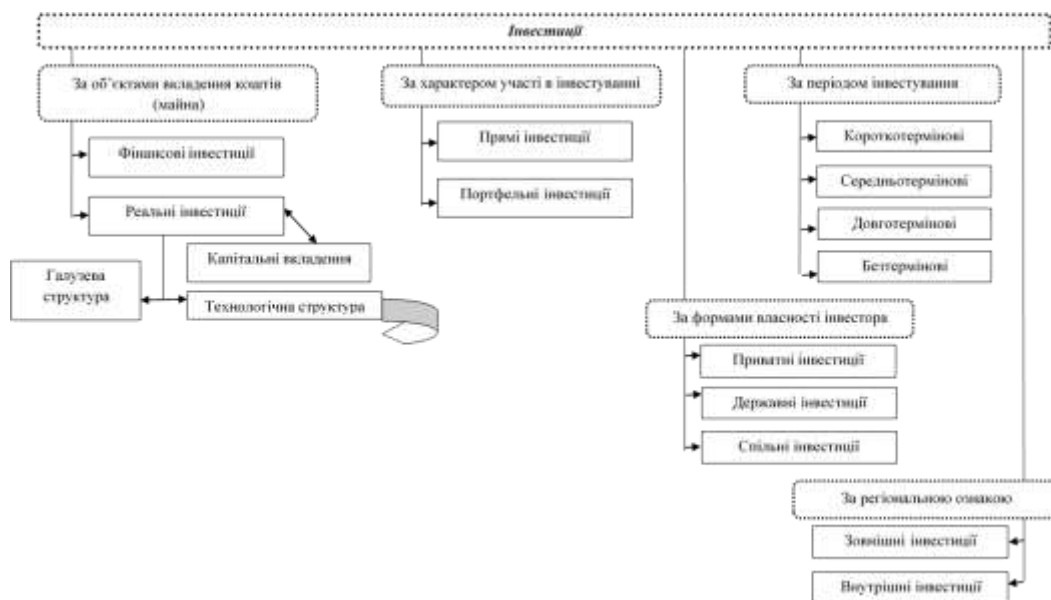

Рисунок 1. Класифікація інвестицій

Джерело: складено на основі [11–13]

Варто звернути увагу на поділ інвестицій на прямі та непрямі (портфельні), який дозволяє розмежувати безпосередню участь у реалізації інноваційного проекту та проектне фінансування заради отримання дивідендів. Важливим є відокре-

млення фінансових та реальних інвестицій, які створюють передумови для розширеного відтворення. Для реальних інвестицій обґрунтовано технологічну структуру, що визначається співвідношенням витрат на активні та пасивні елементи основного капіталу. Інвестування здійснюється, якщо сума чистих прибутків, які очікуються від проекту протягом усього періоду його функціонування, забезпечить норму прибутку, у крайньому разі рівну тому, який буде досягнута в усій економічній системі. Для інноваційного розвитку в контексті інвестиційного забезпечення необхідним є підтримка рівня прибутковості проекту. Додатковий прибуток від реалізації проекту створюється переважно за рахунок «чистих» інвестицій, які направлені на модернізацію. У випадку недостатньої інвестиційної привабливості проекту існує необхідність підвищення рівня його інноваційності за рахунок альтернативних джерел.

Висновки. Таким чином, сучасна система фінансового забезпечення інноваційного розвитку є достатньо комплексною та націленою на активізацію не лише безпосередньо фінансування, але й формування системи синергетичних взаємозв'язків фінансів та інвестицій. Проте, на сьогодні у зв'язку із необхідністю постійного розширення виробництва, інвестування актуально розглядати не як відособлений процес, а як важливу складову поряд із іншими формами фінансового забезпечення. На нашу думку, саме поєднання і доповнення усіх процесів та можливостей фінансування здатне створити належну основу для інноваційного розвитку національної економіки.

Література

1. Гарашук О. В. Реструктуризація на основі інноваційної діяльності підприємств. Економічний вісник Донбасу. 2011. № 1 (23). С. 191–193.
2. Cris A. Capital investment&Financing. A practical Guide to Financial Evalution. URL: <http://bookre.org/reader?file=552272&pg=1>
3. Bronwyn H. Hall. The Financing of Innovation. URL: http://emlab.berkeley.edu/pub/users/bhhall/papers/BHH05_financing_innov_ShaneHB_chapter.pdf
4. Evans E., Burritt R., Guthrie J. Bridging the Gap between Academic Accounting Research and Professional Practice. URL: http://www.businessandconomics.mq.edu.au/our_departments/accounting_and_corporate_governance/Accg_docs/pdf/Bridging_the_Gap.pdf#page=33
5. Pisano G. P., Verganti R. Which Kind of Collaboration is Right for You? Harvard Business Review. 2008. № 12. Р. 78–86
6. Холден Ф. Библиотека успешного менеджера : пер. с англ. И. Ющенко. М.: НІРРО, 2003. 340 с.
7. Янг Д. С. Икона. Стив Джобс: пер. с англ. М.: Эксмо, 2010. 464 с.
8. Дзюбіна А. В. Розкриття змісту поняття інноваційний потенціал та визначення його складових. Вісник національного університету “Львівська політехніка”. 2009. № 623. С. 72–77.
9. Гуткевич С. А. Теоретичні основи інвестиційного процесу. Актуальні проблеми економіки. 2008. № 5 (47). С. 20–31.
10. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ від 18.09.1991 р. URL: www.zakon1.rada.gov.ua
11. Гитман Л. Дж., Джонк М. Д. Основы инвестирования. М.: Дело, 1997. 1008 с.

12. Клас Э. Эффективная экономика. М.: Экономика, 1993.
13. Пересада А. А., Майорова Т. В., Ляхова О. О. Проектне фінансування. К.: КНЕУ, 2005. — 736 с.

References

Research and Professional Practice.
[http://www.businessandconomics.mq.edu.au/our_departments/
accounting_and_corporate_governance/Accg_docs/pdf/Bridging_the_Gap.pdf#page=33](http://www.businessandconomics.mq.edu.au/our_departments/accounting_and_corporate_governance/Accg_docs/pdf/Bridging_the_Gap.pdf#page=33)

Which Kind of Collaboration is Right for You?" *Harvard Business Review*. 12 (2008): 78–86

ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ФИНАНСОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Олийнык Алла Юрьевна

аспирантка кафедры корпоративных
финансов и контроллинга ГВУЗ «Киевский
национальный экономический университет
имени Вадима Гетьмана»

Аннотация. В статье выполнено комплексное исследование системы финансового обеспечения инновационного развития. В качестве объекта финансового обеспечения в контексте инновационного развития избран инновации. Обращено внимание на существенные характеристики финансового обеспечения, финансирования и инвестирования. Выделены подходы к структуризации источников финансирования инноваций и определения инвестиций в контексте инновационного развития. Приведены классификационные признаки инвестиций и обосновано их место в системе финансового обеспечения инновационного развития.

Ключевые слова: финансовое обеспечение; инновационная деятельность; финансирование; инвестиции; инновационное развитие.

FORMATION OF FINANCIAL SUPPORT SYSTEM FOR INNOVATION DEVELOPMENT

Alla Y. Oliinyk

Postgraduate student of the Department of
Corporate Finance and Controlling
SHEI "Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman"

Abstract. The peculiarities of innovative development system creation and development are considered in the article. The different theoretical and applied approaches, considering the innovative development financing essence and peculiarities, are represented within the current research. In particular, financing is considered as the complex measurement of entrepreneur capital measurement and maintenance at micro level. Sources for innovation financing are differentiated as the sources of diverse nature and origin. Thereby, the current article represents different approaches into sources of innovative development financing systematization.

The attention is paid to the common characteristics and differences between the concepts of financing, financial support and investing. The concept of financial support creates the basis for social and economic relations, considering organizational and management principles of financial resources search, attraction and effective use in the context of innovative development within the national economies conditions. The process of innovative development financial support is differentiated as the complex of principles, forms and methods of financing that influence social and economic activity in the context of innovative development within the modern society.

The current article also describes the nature and peculiarities of investment. Investments are highlighted as a wide measure of financial resources that support expanded reproduction. The particular attention is paid to the division of direct and indirect investment, considering innovative development support. It is important to separate financial and real investments, which create the conditions for expanded reproduction.

Keywords: financial support; innovative activity; financing; investment; innovation development.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2019